

Список використаної літератури

1. Авдонина Н. А. Методическое обеспечение справочно-библиографического обслуживания / Н. А. Авдонина, Н. С. Масловская // Библиография. — 2012. — № 1. — С. 65—67.
2. Акилина М. И. Методическая деятельность в библиотечной сфере: анализ содержания понятия / М. И. Акилина // Библиотековедение. — 2017. — № 66 (3). — С. 247—255.
3. Акилина М. И. Научно-методическая деятельность в библиотечной сфере: современные тенденции / М. И. Акилина // Библиотековедение. — 2016. — № 1 (2). — С. 136—144.
4. Дзуровчик О. М. Традиції та інновації в методичній роботі, ефективність їх практичного поєднання / О. М. Дзуровчик // Соціальні інновації в бібліотеках: методичний аспект : матеріали обл. семінару-тренінгу, 22—23 жовт. 2008 р. Вип. 7. — Режим доступу: <http://refs.in.ua/zakarpatseka-oblasna-universalna-naukova-biblioteka-naukovo-m.html?page=2>. — Назва з екрана.
5. Камлик І. Удосконалення організації методичної роботи вузівської бібліотеки / І. Камлик // Бібліотеки і суспільство; рух у часі та просторі : наук.-прак. Інтернет-конф., Харків, НБ ХНМУ, 5—12 жовт. 2015 р.
6. Капралюк О. Науково-методична діяльність мережі наукових сільськогосподарських бібліотек: сучасний стан та проблеми / О. Капралюк // Вісник Книжкової палати. — 2015. — № 4. — С. 19—21.
7. Малишко С. Г. Інноваційна діяльність бібліотечних установ: Програми розвитку бібліотечних установ / С. Г. Малишко. — Режим доступу: <http://klasnaocinka.com.ua/uk/article/innovatsiina-diyalnist-biblioteknikh-ustanov.html>. — Назва з екрана.
8. Мацей О. О. Трансформація методичної діяльності відповідно до вимог часу / О. О. Мацей // Бібліотека університету: витоки та сучасність: ХНУ. — 2012. — С. 162—171.
9. Новікова Т. Методична робота на допомогу реалізації ефективної стратегії управління змінами в бібліотеках ВНЗ / Т. Новікова, Л. Лупіка // Бібл. форум України. — 2014. — № 3. — С. 34—37.
10. Ракитская Л. М. Информационно-методическая поддержка на сайтах региональных библиотек / Л. М. Ракитская // Библиография. — 2016. — № 1. — С. 73—79.
11. Романюк О. Блог методиста як інструмент для професійного розвитку бібліотекарів та впровадження бібліотечних інновацій / О. Романюк // Бібл. планета. — 2012. — № 2. — С. 18—20.
12. Пшибытко М. Г. Система методического обеспечения деятельности библиотек Беларуси / М. Г. Пшибытко // Бібліяпанарама. — 2011. — Вип. 15. — С. 15—17.
13. Сафонова Т. А. Методична діяльність як основний напрям інноваційного розвитку бібліотек / Т. А. Сафонова // Інформаційно-бібліотечний сервіс і користувач: новий формат взаємодії : матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 23—31 жовтня 2017 р. / редкол. : О. І. Черевко (та ін.). — Харків : ХДУХТ, 2017. — С. 89—95.

Исследован современный этап научно-методической деятельности в области библиотечного дела. Раскрыты основные направления и тенденции развития научно-методической деятельности в библиотечно-информационной сфере. Определены факторы, которые сдерживают развитие методической деятельности в современных условиях.

The article examines the modern stage of scientific-methodical activity is probed in area of library business. Basic directions and progress of scientific-methodical activity trends are exposed in a library-informative sphere. Factors which restrain development of methodical activity in modern terms are certain.

Надійшла до редакції 19 квітня 2018 року

УДК 025.5:[004.77:001.814

Валентина Корнієнко,
молодший науковий співробітник НБУВ

Трансформації, інтелектуальні технології та проблеми створення системи вітчизняної реферативної інформації

Розглянуто аспекти створення системи вітчизняної реферативної інформації. Акцентовано, що її подальший розвиток можливий за умови удосконалення корпоративних відносин із вітчизняними бібліотеками та інформаційними службами. Це сприятиме розширенню кола організацій-учасників у сфері створення кластера електронних ресурсів для збільшення кількості документів, що підлягають науковому реферуванню для інформування вчених і фахівців про вітчизняні наукові досягнення з метою подальшого обміну реферативною інформацією із закордонними партнерами.

Ключові слова: електронні ресурси, реферативна інформація, реферативний журнал "Джерело", БД "Україніка наукова".

Сучасні інформаційні технології (ІТ) дають змогу науковцям ефективніше використовувати електронні ресурси (ЕР) під час пошуку потрібних даних для проведення досліджень. Однією з умов успішної

роботи з науковими першоджерелами є створення реферативної інформації, тобто аналітико-синтетичних документів, які відображають стислий зміст наукової публікації та прискорюють доступ до неї.

Над створенням реферативної інформації в Україні працюють інформаційні організації (наприклад, Інститут проблем реєстрації інформації НАН України (ІПРІ), а також провідні бібліотеки (Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (НБУВ) та ін.). Зауважимо, що бібліотечним установам на початку бракувало досвіду роботи в цьому напрямі, а отже вони мали трансформувати й наукову, й практичну діяльність, впроваджуючи ІТ для створення нових науково-інформаційних продуктів — реферативного журналу (далі — РЖ) і реферативної бази даних (далі — БД). Започаткування інноваційного реферативного інформаційного видання потребувало й організації нового сервісу та каналів поширення наукової інформації, зокрема було розроблено веб-сайт і забезпечено доступ в онлайн-режимі до БД "Україніка наукова".

Упровадження ІТ, зі свого боку, потребувало організаційних та управлінських змін у структурі НБУВ. Випуск Українського реферативного журналу "Джерело" (далі — УРЖ) спонукав не лише до використання новітніх технологій, а й до змін у діяльності бібліотеки (в окремому сегменті, наприклад технології проходження опрацювання наукових видань), що зумовило перехід від традиційних бібліотечних до інноваційних методів роботи певних структурних підрозділів і дало змогу створювати вітчизняні реферативні БД і РЖ на відповідному рівні.

Для ефективного застосування сучасних технологій зі створення РЖ необхідно було впроваджувати закордонний досвід у діяльність вітчизняних установ. Проте повністю реалізувати це завдання виявилось надто складно. Головними перешкодами стали брак належного фінансування та обмежена кількість співробітників, залучених до процесів реферування, що не давало змогу вводити у вітчизняний РЖ, наприклад, іноземні видання. Насамперед слід було забезпечити опрацювання вітчизняних наукових видань, оскільки вони не завжди відображаються в зарубіжних реферативних БД і РЖ. Провідні країни світу для вирішення аналогічних проблем мають спеціалізовані інформаційні центри зі створення аналітико-синтетичної інформації, фахівці яких активно використовують технологічні новачки та сучасні комунікативні канали зв'язку [7; 17].

Розглядаючи історію розвитку реферативних видань і баз даних, авторка дослідила найцікавіший період — початковий етап створення аналітико-синтетичної інформації за допомогою автоматизованих технологій на базі спеціалізованих інформаційних центрів.

Зокрема, першими розробниками аналогічних БД і РЖ були Інститут наукової інформації в США, а в Росії — Всесоюзний інститут наукової і технічної інформації та ін. [1; 6; 7]. Від моменту створення фахівці цих установ використовували автоматизовані технології, що слугували, як тоді, так і на сучасному етапі, розв'язанню головної проблеми — оперативному забезпеченню науковою інформацією виконавців науково-дослідних та дослідно-конструкторських розробок (НДДКР) на всіх етапах їхнього проведення.

В Україні система створення реферативних ресурсів значно відрізняється від іноземних аналогів [1; 7; 17]. Проблему супроводу НДДКР науковою реферативною інформацією, як зазначалося, вирішують на корпоративних засадах кілька наукових установ: ІПРІ НАН України та провідні бібліотеки, наприклад Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського і Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського. Щоб збільшити обсяг реферування періодичних наукових видань, до цих установ також долучилися бібліотеки Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського", Херсонського державного університету, Міжрегіональної академії управління персоналом (МАУП) та інші партнери. Особливість функціонування вітчизняної системи зумовлено тим, що висхідні потоки документів, котрі містять першоджерела, одержують провідні бібліотеки країни згідно з чинним законодавством [1], а отже логічно здійснювати аналітико-синтетичне опрацювання на їх базі. На добровільно-договірних умовах створюється кластер інформаційних ресурсів (ІР) на традиційних та електронних носіях. До речі, впровадження електронних носіїв інформації дало змогу забезпечити організацію ІР першоджерел і на базі цього масиву документів за допомогою інноваційних технологій оперативніше та з меншими витратами готувати реферативну інформацію. Спільними зусиллями фахівців зазначених установ створено БД "Україніка наукова" та виходить друком РЖ "Джерело", в якому вміщено відомості про реферати й анотації на опубліковані в країні наукові видання. На сучасному етапі БД "Україніка наукова" нараховує понад 620 тис. рефератів (1999—2017).

Метою корпоративного об'єднання організації є участь у створенні кластера наукового ІР країни, а його інноваційність полягає не лише в розширенні кола учасників та збільшенні академічного потенціалу країни — на його основі триває вдосконалення організації управління та якості вторинних документів низхідного потоку. Зокрема, метою розширення обсягу наукових видань, які підлягають аналітико-синтетичному опрацюванню, є максимальне наповнення БД "Україніка наукова" і УРЖ "Джерело", котрі становлять основу інноваційного кластера на базі міжгалузевої взаємодії організацій-учасників, тобто фондоутримувачів наукових видань, незалежно від інформаційного носія з застосуванням інноваційних технологій, що забезпечує максимальну ефективність використання кластера ІР та ІР, а отже сприяє зростанню конкурентоспроможності цих установ на інформаційному ринку.

До корпоративного "об'єднання" насамперед входять бібліотеки — утримувачі наукових видань, незалежно від галузевого підпорядкування та рівня (від вишівської до національної), тобто на корпоративних засадах створюється міжгалузевий кластер вітчизняних наукових документів, які підлягають аналітико-синтетичному опрацюванню для створення низхідного потоку вторинних документів. Отже, на базі кластера

фондів (на паперових та електронних носіях) за допомогою інноваційних технологій створюється реферативний ЕР, так званий другий інформаційний контур. Як бачимо, формування кластера вітчизняних наукових документів на добровільних засадах сприяє подальшому розширенню кластера реферативних ЕР — за допомогою ІТ, що постійно вдосконалюються. Окрім онлайн-доступу до УРЖ "Джерело", користувачам пропонують паперовий варіант, а також щорічний кумулятивний випуск на CD-ROM.

Інноваційні технології ефективніше використовуються і при грамотній інтеграції в межах однієї установи між різними структурними підрозділами. Наприклад, фахівці НБУВ планують інтегрувати до ресурсів БД "Україніка наукова" реферати на наукові статті з повнотекстової БД "Наукова періодика України".

Окрім міжгалузевого УРЖ "Джерело" і БД "Україніка наукова", в нашій державі виходить кілька галузевих РЖ і збірників [3; 15], що містять наукову реферативну інформацію окремих видів видань: патенти, товарні знаки, дисертації, звіти з НДР і ДКР, депоновані наукові рукописи [8; 11; 12; 15] та ін., або за певними галузями знань: сільське господарство; медицина; екологія; електромеханіка, енергоощадження і системи управління [3; 15] та ін., які самостійно видають бібліотеки й інформаційні служби, що не входять до корпоративного об'єднання.

Стислий аналіз стану формування реферативної вітчизняної інформації на сучасному етапі дає змогу стверджувати, що наявні певні проблеми. Наприклад, щодо реферативних видань (РЖ, збірники тощо), які формуються за видами, зокрема патенти, товарні знаки, дисертації, звіти з НДР і ДКР, депоновані наукові рукописи [8; 11; 12; 15] та ін., їх виокремленість пояснюємо тим, що ці документи обов'язково проходять процедуру державної реєстрації, тому їх зручніше концентрувати в одному місці зберігання. Ці видання набувають статусу опублікованих лише після оприлюднення наукового реферату, а тому інформацію про них обов'язково уміщують у РЖ чи реферативних збірниках. Ці видання виконують важливі функції: друкують реферативну інформацію про всі вітчизняні наукові досягнення з окремих видів документів та одночасно захищають права індивідуальних і колективних авторів (завдяки присвоєнню номера державної реєстрації та зафіксованої дати надходження документа), а також представляють науковий потенціал країни у світовому академічному середовищі.

Приміром, "Збірник рефератів, дисертацій НДР та ДКР" (далі — збірник) друкується на основі "Бази даних науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій України", створеної Українським інститутом науково-технічної експертизи та інформації (далі — УкрІНТЕІ). БД налічує майже 900 тис. бібліографічних записів, зокрема приблизно 130 тис. звітів і понад 120 тис. дисертацій з усіх галузей знань [12]. Збірник, що друкує УкрІНТЕІ, містить реферати, які розкривають зміст і конкретні результати досліджень, проведених вітчизняними вченими.

Проводячи історичний екскурс, зазначимо, що в пострадянський період не всі наукові заклади України випускали відповідні періодичні та продовжувані видання, окремі з них мали обмежену кількість періодики, що не давало змогу оприлюднювати наукові результати в повному обсязі; через неналежне фінансування установ не виходили матеріали наукових конференцій, збірники праць, монографії тощо, а певні заклади припинили їх випуск загалом. Проте проблему супроводу НДР потрібно було вирішувати, і на допомогу науковцям вперше в Україні був створений міжгалузевий вітчизняний РЖ "Депоновані наукові роботи" і БД, в якій вони зберігалися в електронному вигляді. Від аналогічних союзних реферативних журналів [5] це видання відрізнялося повнотою державної реєстрації та опублікування наукових рефератів на всі види документів, тобто у вкрай складний для науки та країни період дослідники мали можливість одержати право першої публікації та захистити свою інтелектуальну власність.

Останніми роками видання РЖ майже припинено, що зумовлено низкою причин: по-перше, згідно з Наказом Міносвіти, НАН і ВАК України від 18.10.2004 "Про затвердження Положення про електронні наукові фахові видання" [14] було розроблено Порядок передавання електронних копій періодичних друкованих видань на зберігання до Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського; Наказ ВАК України та НАН України від 07.07.2008 № 436/311 надавав можливість депонувати наукові видання на електронному носіїві в НБУВ, а також НІПУ, що забезпечувало загальнодоступність матеріалів у глобальній мережі Інтернет [9; 13]. Отже, інноваційні технології відіграли вагомий роль у перерозподілі потоків наукових документів, зокрема й висхідних. По-друге, наявна тенденція поступового відновлення науковими установами видання галузевих періодичних і продовжуваних видань, а також створення нових галузевих часописів. Проте, зауважимо, що такий РЖ і на сучасному етапі не втратив актуальності й може бути корисним вітчизняним науковцям як альтернативний варіант електронних БД депонованих рукописів.

Описи до патентів на винаходи та корисні моделі на паперовому носіїві публікуються одночасно з офіційним бюлетенем "Промислова власність", також здійснюється випуск CD-ROM "Винаходи в Україні". Ці документи уміщено в спеціалізованій БД "Винаходи (корисні моделі) в Україні" на веб-ресурсі Українського інституту інтелектуальної власності (далі — Укрпатент). Додамо, що брак належного фінансування призвів до припинення видання друком описів до патентів на винаходи та корисні моделі на паперовому носіїві; від 2012 р. Укрпатент надсилає користувачам реферативну інформацію тільки на CD-ROM "Винаходи в Україні" [11].

Електронний аналог максимально наближений до друкованого, тобто комп'ютерна версія має додаткові сервісні функції з пошуку інформації, створення власних покажчиків, також є можливість здійснювати друк документів, одночасно працювати з кількома номерами РЖ та створювати тематичні добірки рефератів. Використання всіх функцій електронного РЖ

дає змогу істотно змінити характер роботи з реферативною інформацією [16].

Сьогодні в Україні поширений випуск саме електронних версій, адже їх створення на базі інноваційних бібліотечно-інформаційних технологій не потребує значних матеріальних витрат. Проте, зауважимо, що згідно з дослідженнями 2008 р., найбільший попит у закордонних учених і фахівців все ж таки мають РЖ у паперовому форматі [6].

На відміну від реферативних покажчиків, що друкуються за видами видань, галузеві РЖ концентрують насамперед фахову інформацію з конкретного наукового напрямку відповідної галузі науки та мають можливість ґрунтовніше й ширше відобразити сучасний стан наукової галузі незалежно від виду документа (сільське господарство; медицина; екологія; електромеханіка, енергоощадження, системи управління тощо) [3; 15].

Розглянемо РЖ "Екологія", котрий видає Українська екологічна ліга. Видання містить інформацію про теоретичні й прикладні наукові досягнення в галузі екології та висвітлює, на відміну від аналогічних вітчизняних видань, і закордонний досвід.

Натомість РЖ "Агропромисловий комплекс України", що видає Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН та Інститут гідротехніки і меліорації НААН, має суто галузевий зміст [3] і містить інформацію про основні розробки вітчизняної аграрної науки та конкурентоспроможні технології сучасного виробництва в сільськогосподарській галузі. Подібно до УРЖ "Джерело" відображає лише вітчизняні наукові досягнення.

На сучасному етапі реферативна інформація, зокрема РЖ, що створюються з використанням інноваційних технологій, мають безперечні переваги, але за умови їх децентралізованого видання. Крім позитивних, відзначимо й негативні моменти, приміром дублювання при створенні наукової аналітико-синтетичної інформації, неповне відображення в науковому аспекті результатів НДДКР тощо.

Численні проблеми формування реферативного ресурсу країни зумовлено низкою причин: брак державного управління процесом організації низхідного потоку вторинних документів, тобто бібліотечно-інформаційною системою загалом; децентралізований характер створення аналітико-синтетичних документів, недостатнє фінансування та дефіцит кадрів, здатних створювати якісний науковий реферативний продукт із використанням різноманітного програмного забезпечення; немає чіткого розуміння механізму функціонування системи, а також значення важливої ролі аналітико-синтетичної інформації на міжнародному інформаційному ринку. Для успішної реалізації завдань зі створення вітчизняної реферативної бази використання лише інноваційних технологій замало. Потрібна увага й допомога з боку відповідних органів влади, усвідомлення ними значення реферативної інформації для розвитку вітчизняної науки, її представлення у світовому академічному середовищі, а це передбачає розроблення нових чи внесення доповнень до чинних нормативно-правових актів відповідно до вимог часу й потреб аудиторії.

До прикладу, одною з основних проблем при створенні УРЖ "Джерело" є відсутність у НБУВ електронної версії авторефератів. Попри використання інноваційних технологій порушено головний принцип автоматизації: одноразового вводу інформації та її багаторазового використання, адже на етапі організації надходження обов'язкового примірника авторефератів [4] не передбачено надсилання його електронної версії в НБУВ. Закон "Про обов'язковий примірник" [4] розроблено за часів традиційних технологій, а отже він не регламентує зазначені процеси. Проте час вносить корективи у технологію створення інноваційного інформаційного видання, зокрема РЖ, що потребує відповідних змін і в законодавчій базі. Це певним чином допомогло б зекономити кошти, час і прискорити видання УРЖ "Джерело" та поповнення БД "Україніка наукова".

Висновки. На сучасному етапі налагоджено технологію створення БД і видання вітчизняного РЖ з усіх наукових галузей знань, що розвиваються в Україні, проте проблем у процесі створення журналу ще чимало. Першочергове завдання бібліотечних, інформаційних фахівців і програмістів полягає в подальшому вдосконаленні системи та технології створення вітчизняної аналітико-синтетичної інформації для опублікування в галузевих РЖ або БД з метою забезпечення її оперативного пошуку та подальшого інтегрування в міжнародний інформаційний простір.

Відмінною рисою реферативної системи України від закордонних є її децентралізований характер і міжгалузєва співпраця на основі створення кластера наукових ЕР низхідного потоку аналітико-синтетичних документів.

Потрібно врегулювати нормативно-правову базу відповідно до сучасних вимог та активніше залучати установи — фондоутримувачі до процесу формування кластера наукових видань, що позитивно впливатиме на рівень представлення вітчизняних реферативних ресурсів у національному й міжнародному академічних просторах.

Список використаної літератури

1. *Арський Ю.* ВИНТИ РАН — Федеральный банк информации и знаний / Ю. Арський, Р. Гиляревский // Советник Президента. — 2013. — № 114. — Режим доступа: www.sovetnikprezidenta.ru/114/2 - vt.html. — Загл. с экрана
2. *База даних науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій України.* — Режим доступу: http://www.uinte.kiev.ua/viewpage.php?page_ib=57. — Назва з екрана.
3. *Видання ННСГБ НААН, реферативний журнал "Агропромисловий комплекс України".* — Режим доступу: http://dnsqb.com.ua/obslusovuvannja_vidannja_dnsqb.html. — Назва з екрана.
4. *Про обов'язковий примірник документів : закон від 09.04.1999 № 595-XIV // Відомості Верховної Ради України.* — 1999. — № 22—23.
5. *Левин Г. Л.* Ресурсы ретроспективной национальной библиографии России: нетрадиционные сегменты // НТИ. — Сер. 1. — 2007. — № 4. — С. 35/2/2 (С. 30—36) (ДНР).
6. *Морозова О. П.* Издания ВИНТИ РАН в Интернете / О. П. Морозова // НТИ. — Сер. 1. — 2008. — № 6. — С. 24—25.

7. *Московкин В. М.* Базы данных научной информации и онлайн-поисковые инструменты: использование для управления знаниями / В. М. Московкин // Науч. и техн. б-ки. — 2012. — № 6. — С. 18—20.
8. *Мудрак М. И.* Всемирная цифровая библиотека. — Режим доступа: <http://rlst.org.by/izdania/ib209/363.html>. — Загл. с экрана.
9. *Наукова періодика України та бібліометричні дослідження* : [монографія] / Л. Й. Костенко, О. І. Жабін, Є. О. Копанева, Т. В. Симоненко; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. — 2014. — 212 с.
10. *Наукова періодика України* — НБУВ. — Режим доступа: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C. — Назва з екрана.
11. *Описи до патентів України на винаходи і корисні моделі*. — Режим доступа: http://www.uipv.org.ua/opisi_patentiv.html. — Назва з екрана.
12. *Офіційний бюлетень "Промислова власність"*. — Режим доступа: http://www.uipv.org/ua/of_bulletin.html/. — Назва з екрана.
13. *Про затвердження Порядку передавання електронних копій періодичних друкованих видань на зберігання до Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського* : наказ ВАК України та НАН України від 07.07.2008 № 436/311. — Режим доступа: <http://www.nbuv.gov.ua/law/08-elkor.htm>. — Дата перегляду: 5.09.2010. — Назва з екрана.
14. *Про затвердження Положення про електронні наукові фахові видання* : наказ Міністерства, НАН і ВАК України від 18.10.2004. — Режим доступа: <http://www.nbuv.gov.ua/law/04-vydan.html>. — Дата перегляду: 18.03.2011. — Назва з екрана.
15. *Реферативні журнали у фонах відділу бібліографічно-довідкового обслуговування*. Нові надходження. — Режим доступа: <http://www.nbuv.gov.ua/node/2371>. — Назва з екрана.
16. *Ступкин В. В.* Методология макропроектирования библиотечно-информационной интегрированной системы / В. В. Ступкин // НТИ. — Сер. 1. — 2005. — № 7. — С. 9—25.
17. *Сухоручкина И. Н.* Структура и функции Национальной системы научно-технической информации Японии / И. Н. Сухоручкина // НТИ. — Сер. 1. — 2006. — № 5. — С. 22—31.

Рассмотрены аспекты создания системы национальной реферативной информации. Акцентировано, что ее дальнейшее развитие возможно при условии усовершенствования корпоративных отношений с украинскими библиотеками и информационными службами. Это будет способствовать расширению круга организаций-участников в сфере создания кластера электронных ресурсов для увеличения количества документов, подлежащих научному реферированию для информирования ученых и специалистов про научные достижения с целью дальнейшего обмена реферативной информацией с зарубежными партнерами.

The aspects of creation of the system of national abstract information are considered. It is accented, that its further development is possible on condition of improvement of corporate relationships with the Ukrainian libraries and informative services. It will be instrumental in expansion of circle of organizations-participants in the field of creation of cluster electrons of resources for the increase of amount of documents, subject scientific abstract for informing of scientists and specialists about scientific achievements with a purpose of further exchange by abstract information with foreign partners.

Надійшла до редакції 7 травня 2018 року

УДК 025.34-028.27:004.771

Роман Голощук,
кандидат технічних наук,
доцент кафедри соціальних
комунікацій та інформаційної
діяльності
Національного університету
"Львівська політехніка"

Олександр Марковець,
кандидат технічних наук, доцент
кафедри соціальних комунікацій
та інформаційної діяльності
Національного університету
"Львівська політехніка"

Інформаційне забезпечення обліку бібліотечного фонду районної бібліотеки

У статті узагальнено й подано наукові результати аналізу проблематики інформаційного забезпечення обліку бібліотечного фонду районної бібліотеки за допомогою електронного каталогу. Описано інформаційну та функціональну моделі завдання, які відображають суть процесу створення електронного каталогу. Розглянуто аспекти практичного застосування бази даних електронного каталогу для обліку фондів районних бібліотек.

Ключові слова: електронний каталог, облік бібліотечного фонду, інформаційне забезпечення, публічний каталог інтернет-доступу.

Вступ. Сучасна бібліотека є складною інформаційною системою, що формується з традиційних і новітніх інформаційних підсистем. З-поміж них важливу роль відіграє електронний каталог (ЕК), а його створення є пріоритетним завданням автоматизації

роботи установи. Електронний каталог забезпечує швидкий та якісний доступ до інформаційних ресурсів бібліотеки, а на практичну ефективність ЕК впливає комплекс методів і засобів, що визначають технологію його створення й використання [3].